

11715

335

25. X. 1907 г.

Москва

p_K59A_006045

Мило ми, измъчено пиленце,

От твоето затворено писмо, което получих снощи, дъха ужас
вее болката на едно чисто и беззащитно сърце. Ти понасяш най-
тежкия кръст, какъвто може да се падне в жребие на една сама-
изоставена жена - ти си героиня. Твоите нравствени мъчения, изте-
зания нямат цена, а затуй аз още повече те обичам, тъй те оби-
чам, както никога през живота си. Ти търпиш ударите на неприя-
телите ни от вси страни. Понеси и това тежко бреме! Аз скоро ще
си дойда и ще поема сицката тежест и отговорност. Аз ще съумея
да те защита и словом и делом!

Действително в нашия театър има такава развала, такива
подли личности, каквито нийде няма. Ти пак си получила аноним-
но писмо. Че какво е това, боже мой?! Каква умраза, каква нена-
вист трябва да съдържат гнилите сърца на тия безчовечни изча-
дия, та прибегват към такива средства. Възможно ли е това да
бъде Ганчев или пък жена му? Възможно ли е тези, които и от ко-
легите и от обществото се считат за най-идеални борци - да са
способни на подобни подлости? Може би, ти се лъжеш? Благодарен-
ие на туй, че в "М.С.ж." имаше за дубльорка Хлебарова и в Пор-
ция Адриана, си тъй разстроена и мислиш, че щом тъкмо в това
време получаваш и анонимни писма, авторите им не могат да бъ-
дат други, освен гореказаните.

Да не би ~~вие~~ злото да иде от друго място. Да не би да е
от там, от дето и не се съмнява ме? Но... от дето и да иде то,
ний трябва смело да държим знамето и високо над главите си.

Моята глава се мае при тези размисления, понятията ми се
бъркат и аз губя нижката на благоразумието и хладнокръвието. Но
бъди се тъй мъжествена, мило ми създание! Дръж се тъй гордо и

недостъпно, както досега. Щом неприятелите ни водят такава задкулисна борба и тъй анонимно, то значи ний сме тъй силни, тъй чисти, та те не смеят явно, открито да ни обявят война, защото се боят. Те са дребнави, те са бездарни и подли.

Моето присъствие там е необходимо, но какво ще правя и аз там в средата на тая зган, тая паплач? Ще имам ли и аз онова търпение, каквото имаш ти, да издържам сички нападения?! Нашите неприятели са много, ний не се боим от тях, а те от нас, а така ако продължават да се развиват обстоятелствата, най-накрая ще останем, може би, съвсем сами - и тогава, именно ния ще се почувствуваме най-силни. Аз те моля само: не се отчайвай, не плачи, не обръщай такова голямо внимание на сичко. Отнасяй се скептически и по възможност разсъждавай философски. Дръж се хладнокръвно и по възможност бъди винаги весела. По този начин завистниците още повече се пукат и ядат.

Сега няколко думи за мен. Миличка, от 7 месеца насам аз само наблюдавам, съдърцавам и получавам впечатления и след впечатления. Сичко видяно и чуто досега - е достатъчно за един интелигентен артист да стъп^и здраво на краката си и да поведе борба със старото и недъгавото. Мечтата ми да видя Художествения театър не е вече мечта, а действителност. Присъствувах вече на 4 пиеси и няколко репетиции, ко^ето обстоятелство откри в мен тайната на много неща. Аз съм доволен, че не се разочаровах от този театър. Но откровено речено, не съм и в упоение от него. Тук аз разбрах на каква висота стои театърът на Райнхорд в Берлин. Изкуството, което се таи между скромните четири стени на Келерштр.^{асе} в Берлин е от стойност да затъмни почти сички европейски театри. Само тук аз виждам негово подобие. Новото изкуство обаче което още от преди 5-8 години се развива в тук едвам сега Станиславски почва да работи в това направление. Това

направление, миличка, е цяла школа, нова, която може да се създаде само от гениални режисьори. Върху това ще си говорим; сега в писмо не мога да ти обясня на дълго и широко. С една дума тук в Худож. театър, за мен няма нищо ново, освен това: как се пристъпва отначало към работа, когато се раздаде нова пиеса и второ, как се режисира тълпа. Ако искаш да знаеш второто обстоятелство за мен беше по-важно, защото първото за мен е известно по самото мое вътрешно чувствоване. Постановяне и режисирание на тълпи - това тук за мен е школа. По сичко изглежда, че аз нямам да се бавя много дълго. Даже мога още отсега да ти определя ^{денят} седят, когато ще тръгна. Като седя по репертуара, който се играе сега, аз ще извлека много малко полза ако се задоволя с него. Играят "Борис Годунов" и скоро ще почне "Иванов" и "Жизнь Человека" - Леонид Андреева пиеса, която в Петербург видях при доста сносна ^а постановка и изпълнение. Репертуара, от който най-много се интересувам и който от Худож. театър се играе художествено - няма да се постави, т.е. Чехов, Горки, Ибсен и Хауптман не ще видя. Но, нищо! Това не пречи на моята мисия. Това е достатъчно за мен, което видях. Стига аз да съм талантлив, стига в мен самия да има зародиш от режисьорски талант - той непременно ще се развие при всякакви обстоятелства. А ако в мен няма нищо друго, освен едно глупаво самомнение - аз ще си остана вечно посредственост - макар и да обиколя театрите в целия свят.

И тъй, моето тръгване от тука ще бъде не по-късно от 6 или 7 ноемврий. Пътуването ще се продължи не по-малко от 5 дена, значи на 11 или 12 ноемврий аз ще бъда в София. Виждаш ли, аз не съм тъй жесток, като теб. Ти когато тръгна от Берлин за София никому не писа, че се връщаш и почти инкогнито пристигна в

къщи. А аз още от 15 дена по-рано ти съобщавам денят, когато ще пристигна. Добре, аз ще си дойда, но с условие, че никому няма да съобщаваш, кога именно ще пристигна. На гарата не ща никого да видя освен теб и Оля, е - и майка. Умръзнаха ми, право да си кажа, тия посрещания, изпращания, цалувки и благословии. За мен ти си достатъчна. Ти за мен заменяваш и майка и сестра и жена. За мен ти си сичко. Твоята душа, ах, тази твоя душа! Да бих могъл да се издигна до тази чистота, на каквато се намира цялото твое^е същество, аз бих ~~и~~^{бил} вечно щатлив. Но ти с чистотата на подбужденията и поривите си, още очистиш и мен. Ти си велика и не може да не придадеш една частица от величие на близкия при теб, който е сичко за теб.

Миличка, ти нищо не ми пишеш за полицата в Софийската банка. Какво стана с нея??? Представи си, аз още не съм получил парите от Петербург. Писах на Киров да иде в главния почтаит и направи справка. Останах с 4 рубли в джобът. Ако днес утре не ги получа, ще тегля сакънтя.

Засега, мило ми пиле, стига ти тези няколко реда. Моля те успокой се и остани в надежда, че ~~е~~ скоро ще се видим. О, какво щастие ще бъде то! Цалувам те сладко, сладко хиляди пъти. Вечно твой Нася.

Цалуни Оличка и поздрави сички.

Поздравляват те: Корнева /тя е вече артистка в Худож. т., Когалов, Бурджалов, Станиславски и Савицкая.